

Lieta C-606/21**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2021. gada 30. septembris

Iesniedzējtiesa:

Cour d'appel de Paris (Francija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 17. septembris

Pieteicēja, kas vērsās tiesā, sākotnējā atbildētāja, apelācijas sūdzības iesniedzēja, atbildētāja kasācijas tiesvedībā:

Doctipharma SAS

Athbildētāja saistībā ar pieteikumu, sākotnējā pieteicēja, athbildētāja apelācijas tiesvedībā, pieteicēja kasācijas tiesvedībā:

Union des Groupements de pharmaciens d'officine (UDGPO)

Piedaloties:

Pictime SAS, kas darbojas ar nosaukumu "Coreyre"

1. Strīda priekšmets un fakti:

- 1 Sabiedrība *Doctipharma* ir izveidojusi tīmekļa vietni "www.doctipharma.fr", kuru mitina sabiedrība *Pictime* un kurā interneta lietotāji aptieku vietnēs var iegādāties farmaceitiskas preces un bezrecepšu zāles šādā veidā – interneta lietotājs aizpilda veidlapu, kas viņam ļauj izveidot klienta kontu, ievadot savu personisko informāciju, kura ļaus viņu identificēt un atvieglos piekļuvi viņa izvēlētām aptieku vietnēm. Lai izveidotu šo kontu, ir noteikti jāizvēlas aptieka, kurā viņš veiks pirkumus un kura būs piesaistīts viņa kontam. Vietne *www.doctipharma.fr* piedāvā bezrecepšu zāles iepriekš reģistrēta zāļu kataloga veidā, ko klients var ievadīt [meklēšanas lauciņā] pasūtījuma veikšanai. Ikviens persona var pasūtīt zāles, izmantojot šo paņēmieni, tomēr ir jāprecizē, ka tieši vietne *www.doctipharma.fr* piedāvā bezrecepšu zāles, ko piedāvā aptiekas, tās pasniedzot

kā preču klāstu ar norādītām cenām, un nodod pasūtījumu aptiekām, kuru vietne ir mitināta šajā vietnē. Pirkuma cenas samaksa tiek veikta, izmantojot vienotu maksājumu sistēmu, kas ir kopīga visām aptiekām no īpaši tam atvēlēta konta. Pasūtījuma pabeigšana beidzas ar paziņojumu “Paldies par Jūsu pasūtījumu. Jūsu pasūtījums nr. (...) par summu (...) EUR apmērā tika nodots aptiekai. Jūs saņemsiet paziņojumu par pirkuma pabeigšanu šajā kontā un uz adresi: H_pignerol@gmail.com, kurā drīz tiks apstiprināta Jūsu pasūtījuma [apstrādes] norise.”

- 2 *Union des Groupements de pharmaciens d'officine* (Aptieku īpašnieku grupu apvienība, turpmāk tekstā – “UDGPO”) apgalvo, ka tirdzniecības tiešsaistē paņēmiens, ko sabiedrība *Doctipharma* piedāvā aptiekām, ļauj tai piedalīties zāļu elektroniskajā tirdzniecībā bez farmaceita statusa. *UDGPO* uzskata, ka šis tirdzniecības darbības ir nelikumīgas, un lūdz tās izbeigt.
- 3 Ar 2016. gada 31. maija spriedumu *tribunal de commerce de Nanterre* [Nantēras Komerclietu tiesa] nosprieda, ka vietne *www.doctipharma.fr* ir nelikumīga, lai tirgotu zāles, un būtībā piesprieda sabiedrībai *Doctipharma* izbeigt zāļu elektronisko tirdzniecību šajā vietnē.
- 4 *Doctipharma* vērsās *Cour d'appel de Versailles* [Versaļas Apelācijas tiesā], kura atcēla spriedumu ar 2017. gada 12. decembra spriedumu (<https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000036352460>). *Cour d'appel de Versailles* uzskatīja, ka vietne *www.doctipharma.fr* ir likumīga tādēļ, ka interneta lietotāju veiktos zāļu pasūtījumus, kas tikai cirkulē caur sabiedrības *Doctipharma* izveidoto platformu kā caur aptieku vietņu tehniskā atbalsta vietni, saņem pašas aptiekas, šai sabiedrībai citādi neiesaistoties to apstrādē, jo strīdīgā vietne ļauj nodrošināt tiešu kontaktu starp klientiem un aptiekām.
- 5 Ar 2019. gada 19. jūnija spriedumu (ECLI:FR:CCASS:2019:CO00586) *Cour de cassation* [Kasācijas tiesa] atcēla *cour d'appel de Versailles* spriedumu un nodeva lietu atpakaļ *cour d'appel de Paris* [Parīzes Apelācijas tiesa]. Ar 2019. gada 19. augusta paziņojumu *Doctipharma* vērsās iesniedzējtiesā.

2. Atbilstošās tiesību normas:

A. *Savienības tiesības*

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/83/EK (2001. gada 6. novembris) par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/62/ES (2011. gada 8. jūnijs), ar ko Direktīvu 2001/83/EK par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm, groza attiecībā uz to, kā novērst viltotu zāļu nokļūšanu legālas piegādes ķēdē (turpmāk tekstā – “Direktīva par cilvēkiem paredzētām zālēm”):

6 85.c pantā ir noteikts:

“1. Neskarot dalībvalstu tiesību aktus, kuros ir noteikts aizliegums recepšu zāles piedāvāt tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, dalībvalstis nodrošina, ka zāles iedzīvotājiem piedāvā tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā, ievērojot šādus nosacījumus:

[..]

2. Dalībvalstis var ieviest ar sabiedrības veselības aizsardzību pamatotus nosacījumus zāļu piegādei mazumtirdzniecībā savā teritorijā, lai tās pārdotu iedzīvotājiem tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus.

[..]

6. Neskarot Direktīvu 2000/31/EK un šajā sadaļā noteiktās prasības, dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personām, kuras nav minētas 1. punktā, kuras zāles iedzīvotājiem piedāvā tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, un kuras darbojas to teritorijā, tiktu noteikts iedarbīgs, samērīgs un atturošs sods.”

B. *Francijas tiesības*

Code de la santé publique [Sabiedrības veselības kodekss]

7 L.5125–25. pantā ir noteikts:

“[..]

Aptiekām ir aizliegts saņemt zāļu pasūtījumus [..], parasti izmantojot starpniekus, un veikt iepriekš minēto zāļu, preču vai priekšmetu, kuru pasūtījumu tie ir saņēmuši šādā veidā, nelikumīgu tirdzniecību un izplatīšanu ar piegādi mājās.”

8 L.5125–26. pantā ir noteikts:

“Jebkādu zāļu tirdzniecība iedzīvotājiem [...] ar starpnieku, kas saņem komisijas maksu, iepirkšanas grupu vai tādu struktūru starpniecību, kas pieder vai kuras pārvalda personas, kurām nav L.4221–1. pantā minētā diploma, apliecības vai cita kvalifikāciju apliecinoša dokumenta, ir aizliegta.”

3. Lietas dalībnieku nostājas:

A. *Doctipharma*

- 9 *Doctipharma* apgalvo, ka tās darbība ir izstrādāt un tehniski uzturēt savstarpēju risinājumu, kas paredzēts aptiekām, lai tām ļautu izveidot un izmantot savu bezrecepšu zāļu elektroniskās tirdzniecības tīmekļa vietni saskaņā ar tiesību normām, kuras reglamentē zāļu tirdzniecību tiešsaistē. Ar veselību saistītu preču tirdzniecība tiešsaistē ir darbība, kura notiek tikai starp katru aptieku un interneta lietotājiem, kas izmanto vietni.
- 10 *Doctipharma* apstrīd aizliegumu, kas tai noteikts saskaņā ar *Code de la santé publique* L.5125–25. un L.5125–26. pantu. Tā apgalvo, ka Francijas tiesām *Code de la santé publique* L.5125–25. panta otrā daļa un L.5125–26. pants ir jāinterpretē, ņemot vērā Direktīvas par cilvēkiem paredzētām zālēm 85.c pantu, lai noteiktu, vai starpniecības aizliegums zāļu tirdzniecībā, kas izriet no šiem pantiem, ir piemērojams tās darbībai, par kuru tā apgalvo, ka tā aprobežojas ar savstarpēja risinājuma izstrādi un tehnisko uzturēšanu, kas paredzēts aptiekām, lai tām ļautu izveidot un izmantot savas tīmekļa vietnes.
- 11 Tā piedāvā uzdot Tiesai jautājumu par Direktīvas par cilvēkiem paredzētām zālēm 85.c panta interpretāciju, it īpaši, lai noskaidrotu, vai tās darbības aizliegums saskaņā ar *Code de la santé publique* L.5125–25. un L.5125–26. pantu ir pamatots ar sabiedrības veselības aizsardzību Direktīvas par cilvēkiem paredzētām zālēm 85.c panta izpratnē un, otrādi – vai ar Direktīvas par cilvēkiem paredzētām zālēm 85.c pantu ir atļauta “informācijas sabiedrības pakalpojumu” [sniegšanas] darbība, ko piedāvā *Doctipharma*.
- 12 Sabiedrība *Doctipharma* uzsver, ka šie jautājumi ir jauni. Tā apgalvo, ka 2017. gada 20. decembra spriedumā *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981) rastais risinājums ir balstīts uz attiecīgās lietas apstākļiem un it īpaši uz faktu, ka bez *Uber* attīstītās lietotnes autovadītāji nebūtu tikuši mudināti sniegt transporta pakalpojumus un ka *Uber* esot izšķiroša ietekme uz šo autovadītāju pakalpojumu sniegšanas nosacījumiem.
- 13 2020. gada 1. oktobra spriedums A (Zāļu reklāma un tirdzniecība tiešsaistē), C-649/18, EU:C:2020:764, kas attiecas uz Francijas ierobežojumu zāļu tirdzniecības reklāmas jomā attiecināmību uz sabiedrību, kuras juridiskā adrese ir citā dalībvalstī, nevis Francijā, un kura tās tirgo savā tīmekļa vietnē Francijas patērētājiem, skar pavisam citu problemātiku, nekā tā, kas ir šā strīda priekšmets.

Sabiedrība *Doctipharma* tomēr norāda, ka šim spriedumam ir nozīme šajā lietā, jo tajā ir atzīts, “ka tāds zāļu tirdzniecības tiešsaistē pakalpojums, kāds ir pamatlietā, var būt uzskatāms par informācijas sabiedrības pakalpojumu Direktīvas 2000/31 2. panta a) punkta izpratnē, un tāpēc tas var ietilpt šīs direktīvas piemērošanas jomā, ciktāl runa ir par šim pakalpojumam piemērojamām prasībām, kas ietilpst “koordinētajā jomā” minētās direktīvas 2. panta h) punkta izpratnē” (33. punkts).

B. *Pictime*

- 14 Sabiedrība *Pictime*, kas mitina vietni *www.doctipharma.fr*, lūdz to atbrīvot no dalības tiesvedībā un piespriest *UDGPO* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

C. *UDGPO*

- 15 *UDGPO* prasījumi tika atzīti par nepieņemamiem.

4. Apelācijas tiesas (iesniedzējtiesas) vērtējums:

- 16 Strīds ir par cilvēkiem paredzētu zāļu, kas ir bezrecepšu zāles, tālpārdošanu elektroniski (vai tirdzniecību tiešsaistē).
- 17 Saskaņā ar Direktīvas par cilvēkiem paredzētām zālēm 85.c pantu dalībvalstis nodrošina, ka zāles iedzīvotājiem piedāvā tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus, kas noteikti Direktīvā 98/34. Ar šī panta 2. punktu dalībvalstīm tiek atļauts ieviest ar sabiedrības veselības aizsardzību pamatotus nosacījumus zāļu piegādei mazumtirdzniecībā savā teritorijā, lai tās pārdotu iedzīvotājiem tālpārdošanā, izmantojot informācijas sabiedrības pakalpojumus.
- 18 Francijas Sabiedrības veselības kodekss būtībā aizliedz personām, kurām nav farmaceita statusa, veikt starpnieka funkcijas starp aptiekām un iedzīvotājiem (L.1525–25. un L.1525–26. pants).
- 19 2017. gada 20. decembra sprieduma *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981) risinājums, saskaņā ar kuru “šis starpniecības pakalpojums ir jāuzskata par tādu, kas ir tāda vispārējā pakalpojuma neatņemama sastāvdaļa, kura galvenais elements ir pārvadājumu pakalpojums, un tātad par pakalpojumu, kas ir kvalificējams nevis kā “informācijas sabiedrības pakalpojums” Direktīvas 98/34 1. panta 2. punkta, uz kuru ir atsauce Direktīvas 2000/31 2. panta a) punktā, izpratnē, bet gan kā “pakalpojums pārvadājumu jomā” Direktīvas 2006/123 2. panta 2. punkta d) apakšpunkta izpratnē” (40. punkts), šajā lietā nav piemērojams. Šis risinājums tika izsecināts pēc konkrētas šīs lietas apstākļu analīzes.
- 20 Proti, Tiesa norādīja, ka “*Uber* starpniecības pakalpojums ir balstīts uz neprofesionālu autovadītāju, kas izmanto savus transportlīdzekļus, atlasī, kuriem šī sabiedrība nodrošina lietotni, bez kuras, pirmkārt, šie autovadītāji nevarētu veikt

pārvadājumu pakalpojumus un, otrkārt, personas, kuras vēlas pārvietoties pilsētā, nevarētu izmantot minēto autovadītāju pakalpojumus. Turklāt *Uber* ir noteicoša ietekme uz šo autovadītāju pakalpojumu sniegšanas kārtību. Runājot par pēdējo minēto aspektu, tostarp ir jākonstatē, ka *Uber* ar lietotnes, kurai ir tāds pats nosaukums, palīdzību nosaka vismaz augstāko brauciena cenu, šī sabiedrība šo cenu iekasē no klienta pirms daļas pārskaitīšanas neprofesionālajam transportlīdzekļa vadītājam un tā īsteno zināmu kontroli pār transportlīdzekļu un to vadītāju kvalitāti, kā arī pār autovadītāju uzvedību, kuras dēļ attiecīgajā gadījumā šie autovadītāji var tikt izslēgti” (39. punkts). Šīs iezīmes šajā lietā nepastāv, jo aptiekas jau ir zāļu tirdzniecības profesionāļi, un zāļu tālpārdošana elektroniski ir tikai šīs tirdzniecības izvēršana. Turklāt nešķiet, ka *Doctipharma* iejauktos elektroniski pārdoto zāļu cenas noteikšanā. *Doctipharma* noliedz, ka tās piedāvātais risinājums kaitē aptieku monopolam zāļu tirdzniecībā.

- 21 2020. gada 1. oktobra spriedums A (Zāļu reklāma un tirdzniecība tiešsaistē), C-649/18, EU:C:2020:764, neattiecas uz strīdu, ciktāl šis spriedums attiecas uz Francijas ierobežojumu zāļu reklāmas jomā saderību ar Direktīvas par cilvēkiem paredzētām zālēm 85.c pantu.
- 22 *Cour de cassation* atcēla *Cour d'appel de Versailles* spriedumu, jo tā nebija izdarījusi secinājumus no pašas veiktajiem konstatējumiem, saskaņā ar kuriem *Doctipharma* darbība tās vietnē konkrēti izpaudās kā aptieku un klientu sasaiste zāļu tirdzniecības nolūkā. No tā, kā uzskata *Cour de cassation*, izriet, ka *Doctipharma* ir starpnieka loma un tādējādi tā piedalās zāļu pārdošanas elektroniskajā tirdzniecībā, lai arī tā nav farmaceits, neievērojot *Code de la santé publique* L.5125–25. un L.5125–26. pantā noteiktos aizliegumus.
- 23 Jautājumu, ko *Doctipharma* ierosina uzdot Tiesai, pamatā ir interpretācija, kas atšķiras no *Cour de cassation* sniegtās interpretācijas attiecībā uz *Code de la santé publique* L.5125–25. un L.5125–26. pantu, par starpniecības aizliegumu un vispārīgāk – par trešo personu iesaistīšanos bezrecepšu zāļu tirdzniecībā, ko izraisa Direktīvas 2011/62/EK 85.c panta interpretācija, saskaņā ar kuru ir jābūt iespējai tirgot iedzīvotājiem bezrecepšu zāles attālināti.
- 24 Šķiet, ka strīda atrisināšanas nolūkā ir jāuzdod Tiesai turpmāk minētie prejudiciālie jautājumi.

5. Prejudiciālie jautājumi

- 25 Apelācijas tiesa uzdod šādus prejudiciālus jautājumus:
 - Vai *Doctipharma* darbība, kura ir aprakstīta šajā spriedumā un kas tiek veikta tās tīmekļa vietnē *www.doctipharma.fr* un no tās, ir jākvalificē kā “informācijas sabiedrības pakalpojums” 1998. gada 22. jūnija Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/34/EK izpratnē?

- Vai tādā gadījumā *Doctipharma* darbība, kura ir aprakstīta šajā spriedumā un kas veikta tās tīmekļa vietnē *www.doctipharma.fr* un no tās, ietilpst 2001. gada 6. novembra Eiropas direktīvas, kas grozīta ar 2011. gada 8. jūnija direktīvu, 85.c panta piemērošanas jomā?
- Vai 2001. gada 6. novembra direktīvas, kas grozīta ar 2011. gada 8. jūnija direktīvu, 85.c pants ir jāinterpretē tādējādi, ka *Doctipharma* darbības, kura ir aprakstīta šajā spriedumā un kas veikta tās tīmekļa vietnē *www.doctipharma.fr* un no tās, aizliegums, kas izriet no *Code de la santé publique* L.5125–25. panta un L.5125–26. panta, ir ierobežojums, kas pamatots ar sabiedrības veselības aizsardzību?
- Ja tas tā nav, vai 2011. gada 6. novembra direktīvas, kas grozīta ar 2011. gada 8. jūnija direktīvu, 85.c pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek atļauta tāda *Doctipharma* darbība, kāda ir aprakstīta šajā spriedumā un kas tiek veikta tās tīmekļa vietnē *www.doctipharma.fr* un no tās?
- Vai tādā gadījumā *Doctipharma* darbības aizliegums, kas izriet no *Cour de cassation* veiktās *Code de la santé publique* L.5125–25. un L.5125–26. panta interpretācijas, ir pamatots ar sabiedrības veselības aizsardzību 2011. gada 6. novembra direktīvas, kas grozīta ar 2011. gada 8. jūnija direktīvu, 85.c panta izpratnē?
- Ja tas tā nav, vai 2011. gada 6. novembra direktīvas, kas grozīta ar 2011. gada 8. jūnija direktīvu, 85.c pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir atļauta “informācijas sabiedrības pakalpojuma” [sniegšanas] darbība, ko piedāvā *Doctipharma*?